

Tässä nyt vielä toinen luku romaanistani. 2. Luku Tulisijan vieressä oli puinen pesuvati, jossa oli vielä hieman vettä. Hän pesi kasvonsa jäätävän kylmällä vedellä. Se virvoitti häntä hieman, mutta sen jälkeen hänen kätensä vapisivat tavallistakin enemmän. Hän tuli ajatelleeksi, olisikohan messussa siedettävämpää istua, jos ymmärtäisi siitä jotain. Joskus hän tunsijonkinlaista alkeellista uteliaisuutta pappien puheita kohtaan, ja salaa toivoi että olisi tajunnut edes jotain. Vaikka sitten sen vuoksi, että hän olisi ollut paremmin selvillä siitä mikä tämän uuden uskon tarkoitus ylipäättään oli. Mutta tietenkin se oli turha toivo. Papit eivät vaivautuneet opettelemaan rahvaan kieltä, eikä rahvas heidän kieltään, joten heidän oli yksinkertaisesti mahdotonta ymmärtää toisiaan. Kerran eräs uhkarohkea renki testasi tätä heiluttamalla papille kättään ja karjaisi iloisesti: "Terve koiranvittu!" Pappi vain hymyili leveästi ja heilautti kättään tervehdykseksi tajuamatta ollenkaan miksi rengit naureskelivat hihoihinsa. Niin huvittavaa kuin se kieltämättä olikin, se oli myös äärimmäisen uhkarohkeaa ja typerää – moni oli päätynyt pappien herjauksesta jalkapuuhun ja jalkapuusta oli vain lyhyt matka roviolle tai hirsipuuhun. Sitä paitsi jumalanpilkasta sai kuolemantuomion - joka toki joskus lievennettiin julkiseksi ruoskimiseksi - eikä näinä aikoina voinut tietää, mikä kaikki tulkittiin jumalanpilkaksi. Parempi oli siis vain pitää suunsa kiinni. Oli se toki silti hauskaa, sitä Matti ei voinut parhaalla tahdollakaan kieltää – mutta kovin oli kallis hinta hyvästä herjasta. Liian kallis jos häneltä oltaisi kysytty, mutta eipä häneltä tietenkään kysytty. Ketäpä rahvaan mielipide muutenkaan kiinnostaisi? Hän ryhtyi etsimään pyhäpukuaan. Piruko sen on hävittänyt, hän mietti, mutta ei uskaltanut ääneen manata. Ei hän varsinaisesti uskonut pirun siitä tulevan. Miten se edes ehtisi jokaisen kiroavan luokse? Koko ajanhan sen pitäisi olla juoksemassa paikasta toiseen. Matti hymähti ajatukselle. Se oli vain semmoinen syvään juurtunut tapa - jos jostain syystä kirosin tuli aina vilkaistua olan ylitse ikään kuin varmuuden vuoksi. Ehkä se johtui isäukosta, se kovasti uskoi kaikkiin taruihin. Aina jos sen kuullen kirosi sai remmiä niin että takapuoli oli kipeänä monta päivää. Ei se kyllä muutenkaan mikään miellyttävä mies ollut. Hän muisti edelleen miten äiti oli joskus sanonut hänen pikkusiskolleen Sannalle suutuspäissään "hitto viekoon sinun kanssasi kakara". Matti oli ollut ehkä viiden, ja Sanna neljän. Isä oli kuullut sen ja läiminyt vyöllään äidin kasvoja ja vartaloa. Entiset haavat aukenivat uudestaan. Äiti yritti turhaan suojata kasvojaan käsillään. Vyönsolki osui poskeen ja raapaisi siihen ilkeän näköisen haavan. "Ekkö tajuu, että tyttö joutuu tuosta hyvästä vielä metsänpeittoon?!" Isä oli huutanut läimäyksien välissä, "Haluukko, että hiisi vie lapsesi?! Millanen äiti oikein olet?!" Matti muisti miten hän oli ottanut Sannaa kädestä. He olivat juosseet metsään piiloon. Sanna oli kuitenkin juossut paljon kovempaa, ja jossain vaiheessa Matti oli eksynyt hänestä. Matti löysi kotiin usean tunnin jälkeen, kun äiti tuli hakemaan häntä. Sanna ei koskaan tullut kotiin. Se oli isälle todiste siitä, että tyttö oli joutunut metsänpeittoon. Sannan ruumis löytyi viikon päästä metsästä. Hänellä oli pahoja palovammoja joka puolella kehoaan. Isä sanoi, että se oli äidin vika. Tyttö oli ollut metsänpeitossa ja joku varomaton metsästäjä oli laittanut hänet nuotioon, kun hän oli näyttänyt oksalta. Niin siinä käy kun kiroaa. Sitten hän oli istunut Matin viereen ja kertonut Hiiden väestä. Ne asuivat syvällä Hiitolassa, joka oli syvällä metsän synkimmässä osassa ja tulivat kutsuttuna. Ne saattoivat noitua metsänpeittoon, jos ihminen kulki niiden polkuja. Ja Matti kuiskasi hyvin hiljaa, tuskin huuliaan liikuttaen: piru sinut viekoon. Ääneen hän ei kuitenkaan sanonut mitään. Matti oli vain iloinen kun isä meni yhtenä päivänä ostamaan maitoa, eikä koskaan tullut takaisin. Ehkä piru vei sen sittenkin. Vihdoinkin Matti löysi pyhäpukunsa kaapin perukoilta. Hän vaihtoi sen nopeasti päälleen. Tai niin nopeasti kun tärisevillä käsillään kykeni. Hän joutui napittamaan puvun neljä kertaa ennen kuin se meni oikein. Kun hän oli tehnyt sen kolmannen kerran väärin, hän huokaisi turhautuneesti, puristi käsiään nyrkkiin ja yritti hengittää

rauhallisesti. Älä ajattele. Älä ajattele mitään, hän komensi itseään. Hän hengitti syvään muutamaan kertaan ja käsien tärinä helpotti. Lopulta hän sai puvun napitettua oikein. Puku roikkui hänen päällään vähän naurettavasti. Evääksi hän otti muutaman leivänkannikan. Ehkä niitä voisi nakertaa matkalla, tai sitten takarivissä huomaamattomasti puheen aikana. Hän pukeutui nopeasti turkkiin ja karvalakkiin, jotka olivat hänen isänsä peruja ja laittoi käteensä nahkaiset kintaat. Se kävi hieman nopeammin, kun hän vain ei ajatellut liikoja. Hänen täytyi vain keskittyä siihen, mitä teki, siinä kaikki. Jalkaansa hän laittoi lehmännahkasta tehdyt saappaat, jotka hän oli saanut joskus nuorena. Ne olivat ainoat kengät, jotka hän omisti. Hän käytti niitä vain silloin, kun oli ehdottomasti pakko. Ensilumenkin tultua hän käveli vielä muutaman viikon pelkät sukat jalassa, etteivät kengät olisi liikaa kuluneet. Siihenkin tottui. Ehkä kymmenen vuotta säästettyään hänellä olisi varaa uusiin kenkiin - siihen asti niiden oli vain kestävä. Olettaen tietenkin, että hän eläisi vielä kymmenen vuotta, mitä hän piti erittäin epätodennäköisenä. Hän otti oven vieressä olevat sukset ja sauvat. Sidottuaan suksien nahkaremmit tiukasti kiinni saappaisiin hän meni hieman kömpelösti kynnyksen yli ulos. Lunta satoi niin että oli vaikea nähdä kovin pitkälle eteensä ja kylmä tuuli vihmoi armottomasti. Tuuli läimäytti torpan oven kiinni. Sukset upposivat hieman lumeen ja hän seiso siinä hetken paikoillaan, yrittäen olla katsomatta naapurissa olevaa torppaa. Sitten hän kuitenkin katsoi sitä, ohimennen vain. Kädet alkoivat taas täristä pahemmin ja hän pudotti toisen sauvoista hankeen. Kiroksena kuoli hänen huulilleen ja muuttui pelkäksi haikkeksi huokaisuksi. Torppa oli jäänyt tyhjilleen vuosia sitten. Kaiken tapahtuneen jälkeen kukaan ei uskaltanut muuttaa sinne. Oltiin varmoja, että paikka oli kirottu. Sitä Matti ei kyllä olisi yhtään ihmetellyt, vaikka ei muuten taikauskoinen ollutkaan. Se olisi selittänyt paljon. Hän kumartui poimimaan sauvan ja puristi sitä tiukasti. Kynnet kaivautuivat kämmeniin. Hän alkoi nopeasti hiihtää. Onneksi hanki ei ollut kovin upottavaa, joten hiihtäminen kävi melko helposti. Oli hyvin hiljaista ja pimeää, kuului vain suksien suhina hangessa. Taivaalla oleva kuu oli ainoa valo ja jopa hänen oma varjonsa näytti suurelta ja vääristyneeltä. Tuttu metsäkin näytti ja tuntui vieraalta ja uhkaavalta. Jos hänellä olisi ollut vähänkin vilkkaampi mielikuvitus, hän olisi saattanut pelätä. Yksinkertaisena miehenä hän kuitenkin keskittyi vain hiihtämiseen. Tai ehkä hän oli vain nähnyt niin paljon pelottavampiakin asioita. Tuisku ja pimeys vaikeuttivat hieman hänen suuntavaistoaan, mutta hän arveli kuitenkin olevansa menossa oikeaan suuntaan. Mitäpä muutakaan hän voi kuin luottaa suuntavaistonsa? Harvemmin se oli hänet pettänyt. Hän hiihti useita tunteja. Silmät vettyivät, sormet olivat kohmeessa ja molempiin poskiin oli tullut vaalea paleltuma. Onneksi hän tiesi olevansa pian perillä, hän näki kaukana kirkon tornin tumman siluetin. Hän hiihti lähemmäksi kirkon tornia ja tajusi, että sisällä oli valot. Messu oli jo alkanut, hän siis myöhästyi sittenkin. Hän kiristi tahtia ja toivoi, että pappi vasta valmisteli kirkkoa tai kutsui ihmisiä sisään. Ei hän varmaankaan ollut pahasti myöhässä. "Veli..." Matti hätkähti rajusti kuullessaan hennon äänen takaansa. Se tuntui tulevan jostain kaukaa. Hän tuns palan kurkussaan, yritti pakottaa itsensä liikkumaan kirkolle, mutta raajat eivät totelleet häntä. Hän tärisi kauttaaltaan, sulki silmänsä hetkeksi ja puri huultaan. Lopeta ajatteleminen. Nyt heti. Kokoa itsesi. Ei siellä ketään ole, se on vain tuuli. Hän avasi silmänsä ja hänen teki mieli huutaa, mutta suusta tuli vain jonkinlainen epäuskoinen korahdus. Lumessa näkyi paljaiden jalkojen jälkiä. Lapsen jalanjälkiä, jotka loppuivat tyhjyyteen. Hän hengitti katkonaisin vedoin. "Sanna?" Hän kuiskasi lopulta. Jostain syystä hän ei uskaltanut puhua normaalilla äänellä, "Jos olet siellä, tule esiin. Ole kiltti." "Veli..." Ääni kuului nyt lähempää, melkein hänen korvansa juuresta. Matti kääntyi ja huomasi tuijottavansa Sannan viattomiin, surullisiin kasvoihin. Hänellä oli se vanha yöpaitansa, josta hän ei koskaan suostunut luopumaan vaikka se oli rispaantunut hihoista rikki

ja sen valkoisuus oli vain muisto. Hän riiputti kädessään likaista nukkea, jonka äiti oli ommellut hänelle. Matti muisti miten hänellä oli ollut tapana kiusata Sannaa piilottamalla nukke, kunnes hän oli alkanut itkeä. Hän tunsu tarvetta pyytää anteeksi, mutta ei saanut sanoja suustaan. Sanna astui askeleen lähemmäksi häntä. "Auta minua, veli", Sanna kuiskasi. Matti tuijotti häneen jotenkin huumaantuneena ja nyökkäsi. Omituista kyllä, hän tunsu olonsa oudon rauhalliseksi. "Mitä voin tehdä?" Hän kysyi. Sanna tarttui hänen käteensä. Tuntui kuin olisi pitänyt kädessä jääpuikkoa, mutta silti Matti huomasi puristavansa kättä melkein kouristuksenomaisesti. "Mitä voin tehdä, Sanna? Kerro minulle. Teen mitä tahansa." Sitten yhtäkkiä, täysin varoittamatta Sannan yöpaita leimahti leikkeihin, hänen suunsa avautui äänettömään huutoon ja silmät täyttyivät kyynelistä. Kasvot vääristyivät kammottaviin kuolinkouristuksiin, kun liekit tekivät työtään, yöpaita mustui ja hajosi hehkuviksi, mustiksi riekaleiksi, niitä leijaili hänen ympärillään ja palavan lihan ällöttävä haju täytti ilman. "Auta minua, veli", Sanna kuiskasi taas tuskaisella äänellä. Silloin Matti huusi. Ääni, joka hänen kurkustaan lähti, olisi varmasti toisissa olosuhteissa säikäyttänyt häntä itseäänkin. Se tuli syvältä hänen kurkustaan kaikuen hiljaisuudessa kovana, tuskallisena ja armottomana. Huuto toi mieleen jonkun epäinhimillisen, kuolevan pedon karjaisun tai kadotetun sielun helvetistä. Se oli jossakin pelon, hulluuden ja murheen tuolla puolen – silkkaa taikauskoista, alkukantaista kauhua, jolle ei ollut sanoja ja jota voi ilmaista vain huutojen kielellä. Huuto vaimeni kammottavan kuuloiseksi nauruksi, jota hän ei kyennyt lopettamaan. Hän putosi polvilleen hankeen tärisevänä ja raskaasti hengittäen, katki kasvonsa käsiinsä, mutta kuva hänen päästään ei hävinnyt, vaikka se oli kauan sitten hävinnyt hänen edestään, ja kaikkialla oli vain valkoista hankea silmäkantamattomiin. "Sanna", hän kuiskasi epätoivoisella, särähtelevällä äänellä, "Älä mene. Ole kiltti, älä mene. Tule takaisin. Kerro mitä voin tehdä." Vain hiljaisuus vastasi hänelle, eikä hän lopulta voinut muuta kuin pakottautua nousemaan ylös ja hiihtää nopeasti loppumatkan kirkolle. Päästyään kirkon pihalle hän riisui nopeasti sukset. Sisältä kuului jo urkumuusikin äänet ja hän olisi kironnut jos olisi uskaltanut. Toivottavasti kukaan ei huomaisi. Eiköhän hän pystyisi livahtamaan huomaamatta takariviin? Hän oli niin kylmissään, väsynyt ja levoton, ettei huomannut seikkaa joka olisi melko varmasti saanut hänet kääntymään takaisin. Vaikka kirkko tuntui olevan täynnä väkeä, lumessa ei näkynyt mitään jälkiä. Vain hänen suksiensa tekemä latu näkyi. Muuten hanki oli putipuhdas. Aivan kuin kukaan ei olisi kirkkoon tullutkaan.